

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ  
ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ  
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

ВІДДІЛ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ  
ТА ВПРОВАДЖЕННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО  
вченою радою ДНПБ України  
ім. В. О. Сухомлинського  
Протокол № 12  
від 24 грудня 2014 р.

## **РОБОТА З ЦИФРОВИМ КОНТЕНТОМ У СИСТЕМІ КЕРУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИМИ КОЛЕКЦІЯМИ «DIGITIZED CONTENT VISUALIZATOR»**

Інструкція

### **1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ**

1.1. Ця інструкція визначає основні правила і порядок роботи з цифровими зображеннями електронних документів (далі – ЕД), що надходять до фонду Науково-педагогічної електронної бібліотеки у Держаній науково-педагогічної бібліотеці України імені В. О. Сухомлинського (далі – Бібліотека).

1.2. Для надання доступу віддаленим користувачам до ЕД без можливості копіювання Бібліотекою використовує модуль візуалізації системи керування електронними колекціями «Digitized Content Visualizator» (далі – Система), яка розроблена ТОВ «Спеціалізований центр БАЛІ».

1.3. Ця Система призначена для формування електронних колекцій, роботи с ЕД, цифровими зображеннями і текстовими матеріалами в он-лайнному режимі, надання користувачеві різноманітних інформаційних сервісів за цифровим контентом.

1.4. Ця Інструкція призначена для співробітників сектору електронної бібліотеки (далі – Сектор ЕБ) відділу науково-технічного забезпечення та впровадження комп'ютерних технологій.

## **2. ТЕХНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА ФУНКЦІОНАЛ СИСТЕМИ**

2.1. Система дає змогу підключення представлень ЕД в текстових, графічних і мультимедійних файлових форматах (DOC, RTF, PDF, DjVu, HTML, MP3, WAV, AVI, MPG, PPT), а також гіперпосилань на Інтернет-ресурси, до інтерфейсу представлення кожного документу, які інтегруються до цифрового об'єкту засобами Системи.

2.2. Система складається з таких модулів<sup>1</sup>:

- адміністрування (призначене для формування та адміністрування цифрових ресурсів);
- візуалізація ЕД;
- веб-представлення цифрових колекцій;
- модуль розпізнавання (для повнотекстового пошуку);
- інтелектуальний повнотекстовий пошук.

2.3. Системні вимоги:

- операційна система: Windows, Linux;
- HTTP-сервер Apache v.1.2 або вищі, з підтримкою mod\_rewrite;
- PHP версії 5.2.8 або вище;
- база даних MySQL V4 або вище.

2.4. Технічні умови щодо інсталяції Системи та її функціонування:

- сервер повинен бути видний у мережі Інтернет за HTTP протоколом;
- обсяг вільного дискового простору: 500 МБ;
- додатково слід передбачити обсяг дискового простору для ЕД.

2.5. Система функціонує у середовищі PHP, оптимізована під актуальні Інтернет-браузери з підтримкою Javascript й не потребує локальної інсталяції з боку користувача, забезпечує швидкий доступ до цифрових документів будь-якого обсягу та використання їх в онлайн-режимі.

---

<sup>1</sup> Згідно з договором у Бібліотеці інстальовані модулі адміністрування та візуалізації.

2.6. Система інтегрується з автоматизованими інформаційними бібліотечними системами на рівні обміну даними, забезпечує формування і запозичення метаданих у актуальних стандартах і форматах бібліографічного опису документів та онлайн-ресурсів (документів та колекцій).

2.7. Система орієнтована на презентацію ЕД, як окремо, так і у складі колекцій, призначених для використання в онлайн-режимі.

2.8. Основний функціонал забезпечує:

- перегляд ЕД посторінково та розворотами;
- масштабування, поворот перетягування сторінок;
- навігацію в документі за змістом, покажчиками, іконками зображень і номерами сторінок;
- пошук за елементами опису, змісту та покажчиків;
- надання бібліографічного опису оригінала та цифрової копії як електронного ресурсу;
- формування бібліографічного посилання/цитати на структурні частини документа;
- збереження у файл та друку зображень (окремих або всіх), бібліографічних описів і посилань/цитат та змістовних текстових даних;
- інтеграція ЕД в різних файлових форматах (текстових, графічних, мультимедіа) та відповідних Інтернет-ресурсів;
- доступ до наявних аналогів.

2.9. Обмеження функціоналу регламентує фондоутримувач. Обмеження доступу може здійснюватися засобами авторизації користувачів.

### **3. ОПРАЦЮВАННЯ ЦИФРОВОГО КОНТЕНТУ ДЛЯ ЗАВАНТАЖЕННЯ В СИСТЕМУ**

3.1. Зображення оцифрованого видання, що завантажуються в Систему, є 3-х типів: зображення розворотів видання, посторінкові та зображення обкладинки, титульного аркушу або будь-якого елемента зображення, що візуально ідентифікує даний об'єкт і призначається для створення іконки.

3.2. Співробітник Сектору ЕБ при роботі з цифровим контентом повинен притримуватись таких обов'язкових вимог при обробці/підготовки оцифрованих видань для завантаження у Системи.

3.2.1. Обов'язкові вимоги до якості зображень:

- зображення мають бути оцифрованими у кольорі;
- видання оцифровуються повністю, включаючи обкладинку, форзаци, початкові та прикінцеві чисті аркуші та усі аркуші, починаючи з першої сторони обкладинки або першої сторінці першого аркушу за відсутністю обкладинки;

- документи оцифровуються, починаючи з першої сторони обкладинки або першої сторінці першого аркушу за відсутністю обкладинки, далі – розворотами;

- зображення розворотів вирівнюються по середині розвороту (корінцю документа або стику аркушів);

- зображення розворотів розрізаються посторінково по корінцю розвороту без утрат середніх частин зображень;

- посторінкові зображення вирівнюються за текстом;

- усі зображення обрізаються до краю обкладинки документа, при цьому краї документа мають бути повністю збережені у зображенні, межа між краєм документа та краєм зображення визначається візуально і мусить бути не великою, але достатньою для візуального відтворення краю документа.

3.2.2. Обов'язкові вимоги до параметрів і форматів файлів зображень:

- усі зображення надаються у форматі JPEG;

- баланс між мінімальним обсягом файлу у Кб (орієнтовано до 500 Кб одна сторінка формату А4) і якістю зображення, достатньої для перегляду на екрані (візуальний контроль);

- візуально максимальний лінійний розмір зображення не повинен бути менш ніж розмір оригінального документа, має бути оптимізований для перегляду на екрані не менш 1024\*768 px;

- стиснення зображення не повинно змінювати пропорції та середній лінійний розмір комплекту зображень.

### 3.2.3. Обов'язкові вимоги до назви файлів зображень:

– в імені файлу використовується наскрізна нумерація починаючи з одиниці для файлу першого зображення (перша сторона обкладинки або перша сторінка першого аркуша для документів без обкладинки);

– в імені файлу використовуються 8 цифр, починаючи з “1” з початковими нулями, які надаються до порядкового номера кожного файлу, починаючи з першого оцифрованого зображення;

– використовується трьохлітерне розширення маленькими літерами .jpg для JPEG зображень.

Наприклад: **00000002.jpg**

### 3.2.4. Обов'язкові вимоги до структури файлового масиву:

– множина директорій (папок) створюються для кожного ЕД;

– назва папки відповідає порядковому номеру книги у переліку бібліографічних описів, що надаються згідно п. 3.2.5.

– загальна папка кожного документу, що містить папки з файлами, мають такі назви:

**JPEGr** – зображення розворотів книг у форматі JPG;

**JPEGp** – посторінкові зображення у форматі JPG;

**Cover** – зображення для іконки (пиктограми).

– для інших файлових форматів створюються директорії з назвою відповідно до розширення файлу.

### 3.2.5. Обов'язкові вимоги до метаданих ЕД:

– бібліографічний опис відповідно до чинних стандартів, у т. ч. вимогам до опису рідкісних і цінних видань, – надається списком до кожної групи документів, що завантажуються до Системи;

– анотація, зміст, іменні, хронологічні, тематичні або предметні покажчики, глибина ієрархії котрих – до 5 рівнів, назви малюнків, відомості про фізичні дефекти оригіналів, відомості про штампи, маргіналії тощо.

3.2.6. Після завантаження зображень Системою автоматично формується унікальна адреса ресурсу URL таким чином:

**ім'я\_сайту/uploads/type/id/format/filename.ext**, де:

**ім'я\_сайту** – http адреса сайту;

**uploads** – папка для зложений (технологічна директорія Системи);

**type** – тип документа (*objects* – об'єкти, *collections* – колекції);

**id** – id документа у базі DC-Visu;

**format** – для форматів файлових представлень ресурсу, наприклад pdf, rtf, page, wav, тощо;

**filename.ext** – ім'я файлу представлення ресурсу та відповідне розширення.

3.3. Співробітник Сектору ЕБ має права змінити параметри зображень та файлів, що надходять для завантаження у Систему, які не відповідають вищезазначеним вимогам.

3.4. Дотримання співробітником Сектору ЕБ цих обов'язкових вимог сприятиме якісному представленні ЕД Бібліотеки у глобальному інформаційному просторі.

Укладач  
зав. відділом науково-техн. забезпечення та  
впровадження комп. технологій

Вараксіна Н. В.